

Gäller för: Sahlgrenska Universitetssjukhuset
Innehållsansvar: Göran Matejka, (gorma1), Direktör
Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad
Godkänd av: Helena Gustafsson, (helgu14), Chefläkare

Giltig från: 2025-11-10

Giltig till: 2027-11-10

Parallellt arbete på operationssal

Denna rutin utgör ett komplement till rutin ”Vårdhygien – Infektionsförebyggande åtgärder på operationsenhet”. Dokumentet beskriver grundrutinen för parallellt arbete, bland annat inkluderande uppdukning av kirurgiska instrument, på Sahlgrenska Universitetssjukhuset (SU). Förutom rent vårdhygieniska aspekter, vägs även andra patientsäkerhetsfaktorer, som tillgänglighet till operationssal, in i denna rutin.

Sammanfattning

Dokumentet beskriver grundrutinen för uppdukning av kirurgiska instrument på Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Bakgrund och syfte

SU behöver ett övergripande dokument som beskriver arbetssätt vid uppdukning av kirurgiska instrument, steril utrustning och material på operationssal.

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ska vården i Sverige baseras på bästa tillgängliga kunskap. Grundrutinen är att uppdukning av instrument kan ske med patient på sal. Enligt det nuvarande kunskapsläget påverkas graden av kontamination av salens luft och instrument både av att annan aktivitet pågår och av att dörrarna till salen öppnas. Enstaka studier har påvisat sambandet mellan poststeriliseringskontamination och djup infektion efter implantatkirurgi. Det saknas studier som kartlagt frekvens eller allvarlighetsgrad av sårinfektioner eller dödlighet hos patienter som genomgår operation där uppdukning skett i okontrollerad miljö. Se Kort-HTA, SBU 2019-09-25.

Hälso- och sjukvårdslagen: 4 kap.1 § föreskriver *att vården ska vara av god kvalitet med en god hygienisk standard, ” samt... verksamhet ska vara organiserad så att den främjar kostnadseffektivitet....* Då sekventiellt arbete tar längre tid än parallellt, och därför riskerar att undanhålla operationskapacitet till andra patienter, är parallellt arbete grundrutinen på SU. Detta enligt principen att *”ge mesta möjliga vård med tillgängliga resurser”*

Förutsättningar

Dokumentet gäller alltid om inga avsteg är gjorda. Avsteg kan göras skriftligen av verksamhetschef med medicinskt ansvar för det/de aktuella operativa ingreppen. Särskild bedömning av rutinens tillämpning ska göras vid implantatkirurgi samt om patienten har ett svikande immunförsvar.

Avgränsningar

Dokumentet avser samtliga ingrepp och alla enheter som bedriver operations-/interventionsverksamhet på SU. Dokumentet gäller inte vid ortopedisk implantatkirurgi.

Dokumentet gäller inte om skriftliga avsteg är gjorda av medicinskt ansvarig verksamhetschef.

Utförande

På de operationsenheter som har uppdukningsrum skall dessa används för uppdukning av instrument, i första hand.

Arbetsbeskrivning vid parallellarbete på operationssal

Grundförutsättning är att uppdukning sker med stängd dörr. Pass på sal har spritade händer samt bär mössa och munskydd och sedvanlig arbetsdräkt. Operationssjuksköterska bär sterilrock, handskar samt munskydd och mössa.

Om uppdukning har påbörjats innan patienten är redo att tas in på sal avbryts uppdukningen tillfälligt genom att allt material täcks med steril duk och därefter tas patienten in på sal. När patienten är upplagd på operationsbordet och dörrarna stängts fortsätter uppdukningen. Dörrar hålls stängda tills uppdukningen är genomförd och instrumenten är övertäckta. Instrument och material bevaras övertäckta fram till "time-out". Sterildraperingsmaterial och instrument placeras antingen på ett eget litet bord eller på sidan av instrumentbordet vilket medger delvis avtäckning.

Ur hållbarhets- och ekonomiskt resursperspektiv ska inte fler produkter än vad ingreppet absolut kräver, tas upp i förväg.

Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i journalsystemet om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från styrdokumentet rapporteras i MedControl PRO.

Uppföljning

Uppföljning av incidens postoperativa infektioner sker enligt sedvanliga rutiner, via respektive kvalitetsregister samt via datauttag samt rapporter från Infektionsverket. Ingen ny uppföljningsrutin är påkallad.

Relaterad information

[Vårdhygien - Infektionsförebyggande åtgärder på operationsenhet](#)

[Vårdhandboken - Arbetsrutiner i operationsrum](#)

[Vårdhandboken - Postoperativa infektioner](#)

Tillämpliga lagar, föreskrifter eller externa riktlinjer

Hälso- och sjukvårdslagen: 4 kap.1 §

Arbetsgrupp

Dokumentet är granskat och förankrat av följande gruppering:

- *Katarina Mellbin, Avdelningschef, Operation 1-8 Sahlgrenska*
- *Erik Johnsson, Områdeschef område 5 Sahlgrenska Universitetssjukhuset*
- *Karin Löwhagen, Verksamhetschef, AnOpIVA Mölndal*
- *Madeleine Kurtén, Vårdenhetschef Operation 1,3,4 Mölndal*

Innehållsansvarig

Göran Matejka, Operativ direktör, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Rådgivning

Annette Erichsen, Översjuksköterska, Specialistsjuksköterska inom operationssjukvård, Docent, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Göteborgs Universitet, har fungerat som rådgivare avseende implantatkirurgi samt arbetsbeskrivning vid ”parallellt arbete på operationssal”.

Godkännare:

Helena Gustafsson, Förste Chefläkare, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Källförteckning

SBU 2019-09-25. Kort-HTA: Tidpunkt för uppdukning av kirurgisk utrustning på operationssal och risken för postoperativa infektioner.

[Tidpunkt för uppdukning av kirurgisk utrustning på operationssal och risken för postoperativa infektioner \(sbu.se\)](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Innehållsansvar: Göran Matejka, (gorma1), Direktör

Granskad av: Katarina Johansson Mellbin, (katjo11), Strateg,
Erik Johnsson, (erijo2), Områdeschef, Karin Löwhagen, (karer20),
Verksamhetschef, Madeleine Kurtén, (madku), Vårdenhetschef

Godkänd av: Helena Gustafsson, (helgu14), Chefläkare

Dokument-ID: SU9992-381335686-161

Version: 3.0

Giltig från: 2025-11-10

Giltig till: 2027-11-10